

DECYZJA NR 1357 /2011

w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków

Na podstawie przepisów art. 89 pkt. 2, art. 91 ust. 4 pkt. 3 i 4, art. 6 ust 1 pkt 2a, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 Nr 162, poz. 1568 - z póź. zm.) w trybie art. 104 KPA (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 98 poz. 1071 - z póź. zm.), w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego na wniosek: Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Wacława w Radomiu, Plac Stare Miasto 13 26- 600 Radom

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

orzeka:

wpisać do rejestru zabytków ruchomych województwa mazowieckiego

zespół 335 nagrobków z cmentarza rzymsko- katolickiego przy ul. Limanowskiego 72 w Radomiu (kwatery: 3A, 4A, 5A, 6A, 7A, 8A, 10A, 11A, 12A), wyszczególnionych w załączniku do niniejszej decyzji, będącym jej integralną częścią.

Uzasadnienie

W dniu 07.06.2010 r. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Warszawie wszczął postępowanie administracyjne na wniosek Parafii Rzymsko- Katolickiej p.w. św. Wacława w Radomiu w sprawie wpisania do rejestru zabytków ruchomych zespołu 335 nagrobków z cmentarza rzymsko- katolickiego przy ul. Limanowskiego 72 w Radomiu. MWKZ postanowieniem nr 280/2011 z dnia 06.07.2011 r. dopuścił Społeczny Komitet Ochrony Cmentarza Rzymskokatolickiego w Radomiu do udziału na prawach strony w w/w postępowaniu. W dniu 27.07.2011 r. przedstawiciele WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu dokonali oględzin w/w nagrobków, które zostały zakończone sporządzeniem i podpisaniem protokołu. Karty nagrobków zostały opracowane w latach 1976/77 i 2011 r.

Przedmiotowe nagrobki usytuowane są w kwaterach cmentarza (3A, 4A, 5A, 6A, 7A, 8A, 10A, 11A, 12A) położonych w najstarszej części cmentarza rzymsko- katolickiego przy ul. Limanowskiego w Radomiu, założonego w 1812 r. Najstarsze nagrobki w liczbie ok. 50 pochodzą z pierwszej połowy XIX w. Najstarszy zachowany to nagrobek żołnierza wojen napoleońskich Franciszka Truszkowskiego (4A), który zmarł w wieku 32 lat, w grudniu 1820 r. Większość obiektów zostało wykonanych w drugiej połowie XIX w. Listę nagrobków uzupełniają najciekawsze obiekty powstałe na początku XX w. oraz jeden (cenotaf) z ok. 1945 r. Ze względu na plastykę nagrobną wskazane nagrobki odzwierciedlają poszczególne etapy rozwoju tej radomskiej nekropolii; charakteryzują się ogromnym bogactwem typów i form nawiązujących do stylów neoklasycystycznego, historyzującego, eklektycznego po romantyczny i secesyjny. Wśród nich znajduje się jedyna na w/w cmentarzu kaplica grobowa rodziny Chudzińskich z drugiej połowy XIX w. (8A). Znaczna liczba nagrobków kamiennych powstała w znanych warsztatach radomskich rodzin (Staniszewskich, Hebdzińskich), pojawia się też warsztat F. Smerdzińskiego i J. Wróbla z Radomia. Natomiast pozostałe są dziełami twórców anonimowych. Poza obiektami kamiennymi wykonywano od drugiej połowy XX w. nagrobki żeliwne (z wyjątkiem nagrobka Ludwika Przybyłki wykonanego w pierwszej połowie XIX w.)

Monumentalny nagrobek Dzikowskich został wykonany przez Towarzystwo Udziałowe d. K. Rudzki w Warszawie, nagrobek Marianny Pentz oraz wiele pomniejszych wykonano w odlewni w Bliżynie. W wielu grobach pochowani są wybitni Radomianie. Wśród nich między innymi: Jan Kanty Trzebiński (1828- 99)- drukarz i wydawca, Józef Brandt (1841- 1915) - znany artysta malarz, Jan Luboński(1863- 1936)- prawnik i historyk, autora „Monografii historycznej miasta Radomia” oraz przedstawiciele rodów szlacheckich. Inne groby kryją prochy uczestników powstań i zrywów niepodległościowych, duchownych, oraz szacownych obywateli miasta. Na uwagę zasługuje również bezcenny zbiór inskrypcji nagrobnych, który stanowi szeroki materiał badawczy w zakresie m.in. językoznawstwa, historii, heraldyki czy genealogii. Cmentarz rzymsko- katolicki przy ul. Limanowskiego w Radomiu jest największym i najcenniejszym zespołem sepulkralnym na terenie południowego Mazowsza i jednym z większych w Polsce. Zachowane nagrobki na w/w cmentarzu stanowią bezcenny dokument dziejów Radomia i regionu radomskiego. Szczegółowe uzasadnienia odnośnie poszczególnych obiektów zostały umieszczone w załączniku nr 1. Na podstawie art. 10 ust. 1 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek właściciela zabytku ruchomego. Z uwagi na wysokie wartości artystyczne i historyczne zespół 335 nagrobków z cmentarza rzymsko- katolickiego przy ul. Limanowskiego 72 w Radomiu (kwatery: 3A, 4A, 5A, 6A, 7A, 8A, 10A, 11A, 12A) odpowiada definicji legalnej zabytku zawartej w art. 3 pkt 1 w/w ustawy i stanowi zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 2a dzieła sztuk plastycznych. W związku z powyższym przedmiotowe nagrobki zostają wpisane niniejszą decyzją do rejestru zabytków ruchomych województwa mazowieckiego i podlegają ochronie prawnej.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom, na podstawie art. 127 KPA, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć zgodnie z art. 129 § 2 KPA w terminie 14 dni od doręczenia przedmiotowej decyzji za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu, 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 53, p. 345, tel./fax 48/363-85-14; 48/363-92-14, www.mwzkz.pl; mail: radom@mwkz.pl)

UWAGA! NUMER REJESTRU ZABYTEKÓW JEST NADAWANY PO UPRAWOMOCNIENIU SIĘ NINIEJSZEJ DECYZJI.

Załączniki:

1. Wykaz 335 nagrobków z cmentarza rzymsko- katolickiego przy ul. Limanowskiego 72 w Radomiu
2. pouczenie o skutkach wpisu do rejestru

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Rafał Nadolny
Rafał Nadolny

Otrzymują:

1. Parafia Rzymsko- Katolicka pw. św. Wacława w Radomiu, Rynek 13 26- 600 Radom
- ② Społeczny Komitet Ochrony Cmentarza Rzymskokatolickiego w Radomiu, ul. Malczewskiego 16 26- 600 Radom
3. WUOZ a/a
4. WUOZ–Delegatura w Radomiu a/a

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezji Radomskiej, ul. Malczewskiego 1 26- 600 Radom
2. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Szwoleżerów 9, 00-464 Warszawa

Sporządził: st. insp. Tomasz Gola

POUCZENIE O SKUTKACH WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW RUCHOMYCH
zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
(Dz. U. z 2003 roku Nr 162, poz. 1568 - z póź. zm.)

Art.5. Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury;

Art. 27. Na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

Art. 28. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

Art.29 1.Organy ochrony zabytków w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem przedmiotu będącego zabytkiem lub posiadającego cechy zabytku, mogą prowadzić badania tego przedmiotu w miejscu, w którym przedmiot ten się znajduje.

2.W przypadku odmowy udostępnienia przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą jego udostępnienie na czas niezbędny do wykonania badań, jednak nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

3.Za szkody wyrządzone w związku z badaniami, o których mowa w ust. 1 lub 2, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 36. 1.Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;
- 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 7) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

(...)

4. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Art.38 1.Wojewódzki konserwator zabytków lub działający z jego upoważnienia pracownicy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków prowadzą kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2.W upoważnieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się osobę lub osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli, kontrolowaną osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną, miejsce i zakres kontroli oraz podstawę prawną do jej przeprowadzenia.

3. Przy wykonywaniu kontroli wojewódzki konserwator zabytków lub osoby, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie zniszczenia lub uszkodzenia zabytku;
- 2) oceny stanu zachowania, warunków przechowywania i zabezpieczenia zabytków wpisanych do rejestru, a także zabytków znajdujących się w muzeach, bibliotekach oraz w zbiorach lub zasobach innych państwowych jednostek organizacyjnych i jednostek samorządu terytorialnego, w terminie uzgodnionym z ich właścicielem lub posiadaczem;
- 3) sprawdzania zgodności wszelkich działań podejmowanych przy zabytkach wpisanych do rejestru oraz prowadzonych badań archeologicznych z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu i zatwierdzoną dokumentacją;
- 4) żądania ustnych lub pisemnych informacji w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego dotyczącego zakresu kontroli;
- 5) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli;
- 6) dokonania wpisu w dzienniku budowy w zakresie określonym przepisami Prawa budowlanego.

4. Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności kontrolowanej osoby fizycznej albo kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub upoważnionej przez niego osoby, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 43 Wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu:

- 1) prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu;
- 3) badań archeologicznych;
- 4) innych działań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6-8 i 10-12.

Art. 51. 4. Zabytki:

- 1) **wpisane do rejestru zabytków,**
- 2) wchodzące w skład zbiorów publicznych, które stanowią własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów,
- 3) znajdujące się w inwentarzach muzeów lub narodowym zasobie bibliotecznym

- nie mogą być wywożone za granicę na stałe

Art. 74. Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa „Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego”;
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Art. 76. 1. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie:

- 1) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, które zostaną przeprowadzone w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji lub w roku następującym po roku złożenia tego wniosku;
 - 2) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, które zostały przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji.
2. Wniosek o udzielenie dotacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wnioskodawca może złożyć po przeprowadzeniu wszystkich prac lub robót przy zabytku wpisanym do rejestru, określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 110. 1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytkowego nie zabezpieczył go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 113. 1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków nie powiadomi wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości

- podlega karze grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 114. Kto uniemożliwia lub utrudnia dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy, podlega karze grzywny.

Art. 117. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne, podlega karze grzywny.